

Provincie red onze natuur en ons landschap

26/11/11

Natuur en landschap van Overijssel vormen een prachtige woon- en werk-omgeving. Toch is toekomst van die natuur niet zeker. Het kabinet legt namelijk de verantwoordelijkheid voor natuur en landschap voortaan geheel bij de provincies neer, maar bezuinigt tegelijk meer dan 70 procent op het budget van natuur. Een noodroep aan de provincie: red ons landschap.

door Jan Gorter en Henk Hengeveld

In december bespreken Provinciale Staten van Overijssel het onlangs afgesloten Natuurakkoord tussen de provincies en staatssecretaris Bleker (CDA). Als de provincie dit akkoord zonder verdere acties accepteert, zal de natuur van Overijssel de dupe worden. Dat mogen we nooit laten gebeuren. En dat hoeft ook niet. Staatssecretaris Bleker stopt met de goede afronding van natuurgebieden in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het natuurnetwerk blijft daarmee steken op de helft van het oorspronkelijke doel. 'Meer natuur is niet nodig', vindt het rijk. Een merkwaardige opvatting in een dichtbevolkt land, waarin natuur schaars is en steeds schaarser wordt. Maar ook de bestaande natuurgebieden lijken niet veilig. De provincies krijgen maar een derde van het benodigde geld om het beheer door landgoedeigenaren, boeren, natuurorganisaties en rietsnijders te vergoeden. En vanaf 2014 moeten ze ook de beheerkosten van Staatsbosbeheer betalen. Geen wonder dat bijvoorbeeld de rietsnijders in het Staatsbosbeheergebied de Weerribben zich grote zorgen maken. Bleker vraagt de natuurorganisaties daarnaast ook nog om een deel van de bestaande natuurgebieden

te verkopen. Voor alle duidelijkheid: Landschap Overijssel en Natuurmonumenten werken aan dat laatste niet mee. Ten slotte heeft het Rijk ook geen geld meer over voor de Nationale Parken en Nationale Landschappen. Dat is niet alleen slecht voor de parken zelf, maar eveneens voor horeca en de recreatiebedrijven in de omgeving: de streek economie. De conclusie is duidelijk: het voorliggende Natuurakkoord is een waardeloos akkoord voor natuur en landschap. Mocht de provincie het akkoord toch accepteren, dan moet zij haar nieuwe verantwoordelijkheid volledig nemen en haar budget opnieuw verdelen. De provincie Overijssel investeert al grote bedragen in economie en wegen, en voor natuur en landschap zal ze ook voldoende middelen nodig hebben. Natuur en landschap dragen immers ook sterk bij aan de Overijsselse economie en aan ons woon- en vestigingsklimaat. Mensen willen allemaal graag wonen in het 'groen', met nog ergens mooie plekken om te kunnen wandelen, fietsen, paardrijden, genieten. De provincie kan een aantal dingen doen om de schade te beperken. Ten eerste kan ze het beheer van de huidige natuurgebieden veiligstellen door de vergoeding aan particulieren, boeren en de professionele particuliere natuurorganisaties op peil te houden. En vanaf 2014 ook de beheerkosten van Staatsbosbeheer.

Ook kan de provincie de Nationale Parken en Nationale Landschappen steunen, stuk voor stuk motoren van de streek economie, en ervoor zorgen dat de natuurgebieden goed afgerond worden, zodat ze duurzaam behouden blijven. Ze kan daar een paar jaar de tijd voor nemen, bijvoorbeeld tot 2021 zoals Bleker voorstelt, of zelfs tot 2025. Gespreid over deze langere periode dalen de jaarlijkse uitgaven fors. Deze lijn sluit aan bij de verantwoordelijkheid die de provincie al heeft genomen voor het landschap. Samen met de gemeenten financiert de provincie nu lokale landschapsfondsen. De Stichting Groene en Blauwe Diensten Overijssel zorgt ervoor dat grondeigena-

ren - boeren en particulieren - kunnen bijdragen aan landschapsherstel en -onderhoud. Dit systeem fungeert nu al als een inspirerend voorbeeld voor heel Nederland. De twee eerstgenoemde punten zullen samen zo'n 10 miljoen per jaar extra vragen. Voor Groene en Blauwe Diensten moet het beleid van de afgelopen jaren worden voortgezet. De eenmalige kosten voor het goed afronden van de na-

turgebieden, bedragen naar schatting in totaal 200 miljoen euro. Gespreid over 10 jaar dus ongeveer 20 miljoen per jaar.

De vraag of dit realistisch is, kan bevestigend beantwoord worden. Het gaat om politieke wil. Want in de periode van 2011 tot 2015 geeft de provincie bijna 1 miljard euro extra uit aan tal van doelen. Zo wordt in die vier jaar 414 miljoen

Het landschap in Overijssel heeft veel moois te bieden en het is de moeite waard het te behouden. Natuurbehoud staat echter onder druk als gevolg van de plannen van minister Bleker. foto Riet Vos

extra besteed aan (rijks-)wegen. Als je als provincie aan rijkswegen meebetaalt, mag je toch zeker ook middelen uittrekken voor je eigen natuur en landschap? En net zoals je straks die nieuwe wegen moet onderhouden, zo moet je uiteraard ook zorgdragen voor de Overijsselse natuur. Landschap Overijssel en Natuurmonumenten dragen zelf overigens ook hun deel bij: op elke overheidseuro voor het beheer leggen

we er elk jaar minstens hetzelfde bedrag naast. Natuurgebieden zorgen dus ook voor investeringen in het landelijk gebied. Dat wordt veel te vaak vergeten. De 'natuur' houdt dus al voor een belangrijk deel haar eigen broek op. En Natuurmonumenten en Landschap Overijssel werken daar met volle kracht aan door.

Maar natuur en landschap vormen ook een collectief belang, voor hui-

dige en volgende generaties. Dat rechtvaardigt een bijdrage van de overheid. Dus provincie: als u het Natuurakkoord niet verworpt, neem dan uw verantwoordelijkheid en maak het akkoord alsnog waardevol.

De auteurs zijn respectievelijk regiodirecteur Overijssel en Flevoland van Natuurmonumenten en directeur Landschap Overijssel.